

ΟΜΙΛΙΑ του Δρ. Δημητρίου ΚΙΣΚΥΡΑ**Κατά την αναγόρευσή του σε Επίτιμο Πρόεδρο της Ελληνικής
Γεωλογικής Εταιρίας, κατά την Επιστημονική Συνεδρία της 7.11.1990**

Κύριε Πρόεδρε,
Αγαπητοί Συνάδελφοι,
Κυρίες και Κύριοι,

Θα ήθελα πρώτα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους, οι οποίοι με πρότειναν για την τιμητική θέση του Επίτιμου Προέδρου της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρίας και όλους τους άλλους, που ένθερμα υποστήριξαν την πρόταση αυτή και κατόπιν όλους Εσάς, οι οποίοι με τιμήσατε με την εδώ παρουσία σας.

Με ιδιαίτερη χαρά διαδέχομαι στη θέση αυτή τον αείμνηστο καθηγητή Γ. Γεωργαλά, πρώτο Επίτιμο πρόεδρο της Εταιρίας μας, ο οποίος έχει πάρα πολλά προσφέρει στην ελληνική Γεωλογία και στη χώρα μας. Τον καθηγητή Γεωργαλά γνώρισα όταν ανέλαβε τη Διεύθυνση του Εργαστηρίου Ορυκτολογίας και Πετρογραφικής Γεωλογίας, όπου υπηρετούσα από εξαιτίας ως βοηθός υπό τη Διεύθυνση του αειμνήστου καθηγητή Κ. Κτενά, που τον είχα και δάσκαλο στο Παν/μιο. Μπορεί ο Κτενάς από επιστημονική άποψη να ήταν ανώτερος από το Γεωργαλά, αλλά από άποψη συμπεριφοράς προς το επιστημονικό προσωπικό ήταν χαμηλής στάθμης σε σύγκριση με το Γεωργαλά. Έτσι τα τρία χρόνια, που είχα Προϊστάμενο τον καθηγητή Γεωργαλά, μου άφησαν τις καλύτερες αναμνήσεις από την υπαλληλική μου θητεία στο Δημόσιο.

Την αγάπη μου προς τη Γεωλογία δεν την εμφύσησαν οι δάσκαλοί μου στο Πανεπιστήμιο, ίσως επειδή την εποχή εκείνη υπήρχε μεγάλη απόσταση μεταξύ καθηγητών και φοιτητών, αλλά το περιοδικό Αρχιμήδης, έκδοση του Ελληνικού Πολυτεχνικού Συλλόγου. Εκεί είχαν δημοσιευθεί μικρές, αυτοτελείς και καλογραμμένες μελέτες από γεωλόγους, μεταλλειολόγους, μηχανικούς, χημικούς κλπ, που αναφέρονταν σε όλους τους τότε γνωστούς γεωλογικούς κλάδους. Από τότε ξεκίνησε το ενδιαφέρον, που έχω και σήμερα για πολλούς κλάδους της Γεωεπιστήμης. Το παλαιό εκείνο ενδιαφέρον ισχυροποιήθηκε, όταν σπούδαξα στο εξωτερικό. Τότε είχα προτιμήσει, αντί να κάνω πολλές επιστημονικές εργασίες, να παρακολουθώ περισσότερα μαθήματα του γεωλογικού-γεωφυσικού κύκλου, πάνω από 50 διαφορετικά μαθήματα. Ήθελα, επιστρέφοντας στην Ελλάδα, να έχω τις απαραίτητες βάσεις, από τη μια μεριά για την εκπόνηση μελετών στους νέους κλάδους και από την άλλη για τη μεταφορά της πείρας των ξένων στα ανώτατα πνευματικά Ιδρύματα, αν και δεν υπήρχαν πολλές προοπτικές, αφού πολύ νωρίς είχα εξαναγκασθεί να βάλω παραίτηση από τη θέση μου στο Παν/στήμιο, το οποίο αρνήθηκε να μου χορηγήσει εκπαιδευτική άδεια άνευ αποδοχών για να συνεχίσω τις σπουδές μου, ως υπότροφος του κληροδοτήματος Σταθάτου. Παρόλα αυτά, αργότερα, απέρριψα δελεαστικές προτάσεις να εργασθώ στο εξωτερικό και ιδιαίτερα στην Αργεντινή, της οποίας η Πρεσβεία στο Βερολίνο, για να με υποχρεώσει, φρόντισε να λάβω άδεια εξόδου από τη Γερμανία. Αργότερα για λόγους, που δεν επιθυμώ να αναφέρω, άλλωστε είναι σε πολλούς γνωστοί, δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθούν τα προγράμματα, τα οποία είχα σχεδιάσει. Κατάφερα όμως με τις ποικίλες γνώσεις, που είχα αποκτήσει, να συμβάλω στην έρευνα για την ανοικοδόμηση της χώρας μας, η οποία είχε καταστραφεί και εξαντληθεί από τη γερμανική κατοχή.

Σε αντίθεση με τον άνθρωπο, η Γεωλογία, αυτό το άψυχο πράγμα, κατά περίεργο τρόπο μου συμπαραστάθηκε αποφασιστικά στις πιο δύσκολες στιγμές της ζωής μου. Θα αναφέρω μόνο δύο περιπτώσεις διαφορετικές μεταξύ τους. Την πρώτη φορά, που ένιωσα δίπλα μου τη Γεωλογία, ήταν

το 1948 στη Μακρόνησο, όταν μια ομάδα από επιστήμονες υποχρεωθήκαμε υπό την απειλή των όπλων να παραμείνουμε όρθιοι και αμίλητοι σε στάση προσοχής πολλές ώρες, έχοντας τα νύα στραμμένα προς μια φουρτουνιασμένη θάλασσα. Όπως είναι γνωστό, ο ανθρώπινος οργανισμός σε τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να αντιδράσει αναπτύσσοντας υπερβολικές δυνάμεις. Η αντοχή όμως έχει όρια και αρχίζει να ελαττώνεται, όσο περνούν οι ώρες της δοκιμασίας, ώσπου ο άνθρωπος σπάει, όπως λέγεται. Το ότι μπόρεσα τότε να διατηρήσω σώας τας φρένας και υψηλά την αξιοπρέπειά μου οφείλεται στο ότι είμαι γεωλόγος. Αυτό, που ειπώθηκε τότε ότι κατάφερα να κάνω αυθυποβολή δεν είναι αλήθεια. Το μυστικό ήταν ότι μπροστά μου είχα μια απότομη ακτή, μια γεωλογική τομή, όπως λέγεται, με ημιμεταμορφωμένα πετρώματα, στη βάση της οποίας ήταν προσχώσεις, που περιείχαν και κροκάλες από διάφορα πετρώματα. Αθελά μου άρχισα να τα μελετώ νοερώς με κάθε λεπτομέρεια έτσι, που περνούσαν οι ώρες χωρίς να το καταλαβαίνω.

Η δεύτερη φορά, που μου συμπαραστάθηκε η Γεωλογία, ήταν το 1952, όταν έκανα έφεση στην Επιτροπή Δημοσίας Ασφαλείας Αττικής για την παράταση εξορίας μου, που διέταξε. Στην Επιτροπή αυτή ένας από τους μάρτυρες, που είχα προτείνει για την υπεράσπισή μου, είπε: “κατηγορείτε για εαμοβούλγαρο αυτόν, ο οποίος το 1939 στο Βερολίνο θυσίασε ένα πολύτιμο πέτρωμα, κάνοντάς το σκόνη για να ρίξει χόμα ελληνικό στο λείψανο έλληνα σπουδαστή και να ειπεί: τώρα δεν θα νιώθεις στα ξένα, αλλά στην πατρίδα!” Η έφεσή μου έγινε δεκτή και απολύθηκα. Ποτέ μου δεν είχα φανταστεί ότι η θυσία αυτή, που αυθόρμητα είχα κάνει θα μου έβγαине έπειτα από χρόνια σε καλό.

Όλα αυτά τα είπα για να δώσω θάρρος στους νεαρούς συναδέλφους για να μην απελίζονται. Σε ηλικία 65 ετών είχα μόνο 2200 ένημα, ενώ για την κατώτερη σύνταξη ήταν τότε απαραίτητα 4050 ένημα. Τα συμπλήρωσα, δουλεύοντας σκληρά, σε ηλικία 72 ετών. Τελειώνοντας θα επαναλάβω αυτό, που είπα, όταν έγινε στη Γενική Συνέλευση η πρόταση για την ανακήρυξή μου σε Επίτιμο Πρόεδρο της Εταιρίας: Ποτέ μη χάσετε την πίστη στον εαυτόν σας, για τους άλλους δεν πειράζει.